

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN WHATSAPP METİN YAZIŞMALARI ve EMOJİ KULLANIM TUTUMLARI*

Nihal KUBİLAY PINAR¹ Yunus PINAR²

ÖZ

Emojiler, yalnızca belirli bir yüz ifadesini değil, aynı zamanda kavram ve fikirleri de temsil kabiliyetine sahip unsurlar olarak düşünülebilir. "Emoji" iletilerde bazı kelimelerin yerine sıklıkla kullanılan bir simge/grafiksel sembol olarak da tanımlanabilir. İlk emoji 1999 yılında Japonya'da Kurita tarafından tasarlanmış ve küresel anlamda popülerliğini 2011-2012 yıllarında kazanmaya başlamıştır. Emojilerin WhatsApp metin yazışmalarında kullanımı, gençlerin fikir ve düşüncelerini ifade etmede başvurdukları önemli bir yol olarak düşünülebilir. Bu çalışmanın temel amaçlarından biri, başta online iletişim olmak üzere yazılı iletişimde büyük bir yer kaplayan "WhatsApp" ve "emoji" ile ilgili üniversite öğrencilerinin sahip olduğu algıyı araştırmaktır. Bununla birlikte, üniversite öğrencilerinin yazılı iletişimde emojilerin duyguları yansıtmadaki yeterliliğine dair düşünceleri de aktarılacaktır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşme yöntemi ve derinlemesine görüşme tekniği kullanılmış, görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve çeviri yazı işleminden geçirilmiştir. Açık sonlandırılmış soruların analizi ise içerik analizi ile yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Edebiyat Fakültesinde öğrenim gören 10 öğrenci (5 kız, 5 erkek) oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllük esasına dayanmakta olup, tüm katılımcıların isimleri anonimleştirilmiştir. Sonuçlar, üniversite öğrencilerinin gündelik hayatlarında WhatsApp yazışmalarına ve emoji kullanımına epeyce yer verdiklerini göstermiştir. Bununla beraber, öğrencilerin stresli duygusal anlarda ve ikircikli duygusal durumlarda çok az ya da hiç emoji kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Emoji, WhatsApp, Türk Öğrenciler*

* Bu çalışma, araştırma projesi kapsamında Akdeniz Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir (Proje No: SBA-2016-1859).

¹ Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı ABD., nkpinar(at)hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi ABD., yunus_pinar(at)hotmail.com

UNIVERSITY STUDENTS' ATTITIDES TOWARD WHATSAPP TEXT INTERACTION AND EMOJI USAGE*

ABSTRACT

An emoji can be defined as a pictograph (graphic symbol) that represents not only a facial expression but also concepts and ideas and is frequently used to replace some words in messages. The first emoji was designed in 1999 in Japan by Kurita and emojis have only gotten popular globally since about 2011/2012. The Usage of emojis in WhatsApp text interactions can be thought of as an important way young people express their ideas and emotions. The purpose of this study was to investigate and clarify the attitude of Turkish university students towards whatsapp text interaction and emoji (pictogram) usage. We will also attempt to indicate university students' perspectives on the emojis' potential and capacity for reflecting the emotions. It was used for data collection in face-to-face interviews with the students from the Faculty of Letters of the Akdeniz University in Antalya. The final sample consisted of 10 undergraduate students, including 5 women and 5 men. In the study, all data were collected from semi-structured Interview Forms. All interviews with participants were done face to face by using deeply interviewing technique. Interviews were recorded by a digital voice recorder. After interviews, all voice records were initially transcribed. For analysis of open-ended questions a content analysis method was used. The salient findings revealed that university students have a strong tendency to use emoji in everyday life. Amongst other findings, it can be assumed that the students used little or no emoji in stressful situational contexts and ambivalent affective situations.

Keywords: *Emoji, WhatsApp, Turkishstudents*

Kubilay Pınar, Nihal, Pınar, Yunus. "Üniversite Öğrencilerinin WhatsApp Metin Yazışmaları ve Emoji Kullanım Tutumları". *idil* 6.38 (2017): 2709-2719.

Kubilay Pınar, N., Pınar, Y. (2017). Üniversite Öğrencilerinin WhatsApp Metin Yazışmaları ve Emoji Kullanım Tutumları. *idil*, 6 (38), s.2709-2719.

* This work was supported by Scientific Research Projects Coordination Unit of Akdeniz University. Project number SBA-2016-1859.

1. GİRİŞ

Emojiler 1998'den günümüze kendi özgül tarihselliği içerisinde evrimleşen ve gelişimini sürdüren, bireylerin sosyal medyada ve kitle iletişim araçlarında; duygu, düşünce ve isteklerini yazı dilinde ifade ederken başvurdukları (Bkz. Blagdon, 2013) sınırlı bir görsel göstergeler dizgesine ait unsurlardır. Emojiler öznenin duygusal durumunu gösterme iddiasında olan görsel karakterler olarak ele alınabileceği gibi, yine duygusal hal ya da duygulanım (affect) süreçlerini de kısıtlı bir takım ideogramlar ile aktarmak işlevini taşıyan unsurlar olarak da değerlendirilebilir. Emoticon ise köken olarak "emotion" ve "icon" kelimelerinden türetilmiş ve çoğu kez bir yüz ifadesinin kısaltılmış biçimi olarak - örneğin: " :-) , :-] " - kullanılagelen ve noktalama işaretlerinden oluşan görsel karakterlerdir (Bkz. Novak vd., 2015, 1f.).

Alanyazına bakıldığında, ülkemizde "WhatsApp" ya da "Emoji" ile ilgili çok az bir çalışma yapılmış olduğu görülmektedir. Mevcut çalışmaların ise daha çok anket verilerine korelasyon analizi uygulanması ile yapılan betimsel araştırmalar (Yazıcı, 2015; Gökaliiler&Saatçioğlu, 2016) olduğu söylenebilir. Bu çalışma ile hedeflenen mevcut araştırma boşluğunun doldurulması adına birkaç adım atmak ve diğer başka çalışmaları bu anlamda teşvik etmektir.

2. İşlem

Araştırma için Akdeniz Üniversitesi'nden Etik Kurul İzni alınmıştır. Çalışmaya katılım tamamen gönüllülük ilkesi çerçevesinde yürütülmüş, katılımcılar onam formu doldurulmak koşuluyla araştırmaya dâhil edilmişlerdir. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemi ile (Non- randomnessampling, Convenience / IncidentalSampling) Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden 10 öğrenci 5kız, 5 erkek) seçilmiştir. Tüm görüşmeler ses kayı cihazı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra çeviri yazı (transkript) işlemi yapıldıktan sonra incelenmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören yaş ortalamaları 23 civarında olan 5 kız 5 erkek üniversite öğrencisi ile yürütülen yüz yüze görüşmelerden elde edilen bilgi ve ipuçlarına yer verilecektir. Görüşmelere ait ses kayıtlarının çeviri yazısı (transkript) yapılmış olup, tüm kişi adları anonimleştirilmiştir. Bunun dışında "G" *görüşmeci* "K" *katılımcı* anlamına gelmektedir. Alıntıların sonunda sırasıyla transkript numarası, sayfa ve satır numaraları yer almaktadır. Bu bölümde katılımcılar ile yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilen bilgiler yorumlanarak aktarılacaktır. Görüşme esnasında

katılımcılara 10 ayrı açık uçlu soru yöneltilmiş, konuşmanın seyrine göre, bağlamdan uzaklaşmamak kaydıyla ek sorular da yöneltilmiştir.

Görüşmelerden elde edilen ilk bulgular, katılımcıların cep telefonları ile ilk temaslarının 12 ila 16 yaş aralığında olduğunu, fakat ilk akıllı telefonlarını genelde lise çağında edindiklerini göstermektedir. Katılımcıların 6'sının ilk akıllı telefonunu lise çağında, 3'ünün üniversitenin ilk yılında, birinin ise ortaokul 8. sınıfta edindiği bilgisine ulaşılmıştır. Açık sonlandırılmış soruların içerik analizinden elde edilen bilgiler, üniversite öğrencilerinin WhatsApp metin yazışmaları ve emoji kullanım tutumlarında cinsiyetin belirgin bir rol oynamadığı izlenimini vermiştir. Dolayısıyla, çalışmada bir değişken olarak ele alınmayacaktır.

Bunun dışında, katılımcıların tümünün (10/10) gündelik hayatlarında WhatsApp uygulamasını kullandığı görülmüştür. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (8/10) kendilerine yöneltilen: *“Kendinizi telefon ile görüşme yaparken mi yoksa WhatsApp ile yazışmalar yaparken mi daha rahat hissediyorsunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?”* sorusuna verdiği yanıtlarda tercihlerini WhatsApp yazışmalarından yana belirlemişlerdir. Bazı katılımcılar (K2, Transkript No: 2/34)telefon görüşmelerinin zaman zaman kendilerini heyecanlandırıldığını, yazışmalarda ise daha rahat hissettikleri bilgisini paylaşmıştır.Katılımcıların yarısından fazlası (7/10) aileleri ile olan iletişimlerinde telefon görüşmelerine ağırlık vermeyi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

Çalışmanın devamında, “K” harfi ile kodlanmış olan katılımcıların konu ile ilgili çeşitli düşüncelerine sonuç odaklı bir bakış açısıyla ve daha ayrıntılı bir biçimde yer verilecektir.

3.1. Yazılı İletişimde Emojinin Rolü

Bulgular, katılımcıların önemli bir kısmının;sevinç, mutluluk, neşe ve coşku gibi olumlu duyguların açığa çıktığı sosyal etkileşim durumlarında daha çok pozitif emojiye başvurduklarını; korku, kaygı, hüznün, hayal kırıklığı gibi duyguların açığa çıktığı ya da kararsızlık anlarına işaret eden ikircikli nitelikteki durumsal bağlamlarda (situational contexts) emoji kullanımından uzaklaştıklarını göstermektedir. Bu bulgunun, anketler aracılığıyla elde edilen mevcut bazı araştırmalar ile örtüştüğü ifade edilebilir (örn. Daantje et al. 2007). Bazı katılımcılar ise görüşmelerde stres içeren ve çeşitli olumsuz duygusal çağrışımları tetikleyebilecek uyarılar karşısında emoji kullanımından uzaklaştıklarını, dile ait unsurlar ile (kelimeler ile ya da telefon görüşmelerine başvurmak suretiyle) duygularını aktarma yolunu seçtiklerini dile getirmişlerdir. K4 kodlu katılımcı, iletilerinde belirli oranlarda emojilere

başvurduğunu ifade etmekte, bu türden ideogramlar ile ilgili düşüncelerini ise aşağıdaki gibi aktarmaktadır:

[...]

G: Hani bazen karışık şeyler hissederiz. Onları aktarmakta bir gülücük ya da bir gözyaşı filan yetmeyebilir mi diyorsun?

K4: Evet.

G: O durumlarda ne yapıyorsun peki?

K4:Yazıyorum. Mesela üzüntülüymü diyorum. "Kalp kırıklığı" işareti koyuyorum. O şekilde destekliyorum.

G: Böyle bir şey başına geldi mi? Ee hiç ee WhatsApp'tan yazışıyorsun ama bir sıkıntı var. Ya da yoğun bir duygusal hal var. "Bu iş yazışmakla olmayacak. Ben bir arayayım" dediğin oluyor mu? "Bak gel şunu bir konuşalım" dediğin?

K4: Evet. Bazen yazmak bir yere kadar yetmiyor. Mesela sevgilimle konuştuğum zaman. Yazı ile ifade etmek bazen yetersiz kalıyor. Ben kendimi ifade ettiğimi düşünüyorum ama karşıdaki anlayamıyor beni bazen. O durumda aramak zorunda kalıyorum.

G: Bazen emojiiler çaresiz kalıyor mu?

K4: Kalıyor.

G: O zaman ne yapıyorsun telefon açıp direkt...

K4:Direkt arıyorum.

G: O zaman daha mı sağlıklı oluyor iletişim? Ses tonun karşıya geçiyor.

K4: Aynen

G. Yani duygular daha mı sağlıklı geçiyor karşıya?

K4: Evet evet (Transkript No: 8, 2f./42).

Yapılan derinlemesine görüşmelerde katılımcılar emojiilerin gülmek, sevinmek gibi yalın ve basit duyguları aktarmada işlevsel olduğunu, fakat karmaşık duyguları yansıtmada yeterli olamayacaklarını aktarmışlardır (Transkript No: 1,2,3,4,5,7,8,9). K3 (Katılımcı 3) kendisine yöneltilen: "Emojiiler, duygu ve düşüncelerinizi ifade etmede yeterli görseller midir? Emojiiler ile ilgili olumsuz düşünceleriniz var mı? Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna cevaben aşağıdaki düşünceleri paylaşmıştır:

[...]

K3: yani bütün duygularımızı şey yapmaz da hani gülme ağlama tamam da daha ağır duygular oldu mu bence denk gelmez yani o kadar olacağını sanmıyorum.

G: Anladım. Mesela bir kararsızlık anını emojiiler anlatabilir mi sence?

K3: Bence anlatmaz.

G: Ne desem bilemedim durumları vardır ya hani?

K3:Gülsem mi ağlasam mı tarzında bir şeyler yani. Sade gülme ağlama olsa bence daha mantıklı olurdu. (Transkript No: 3, 2/36).

Katılımcıların birçoğunun emojileri yazılı iletişimi güçlendiren unsurlar olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bazı katılımcılar (örn. K9) yüz yüze iletişimin; beden dili, jest veya mimik gibi iletişimi destekleyen birtakım unsurları bünyesinde barındırdığını, öte yandan yazının ya da dar anlamda yazılı iletişimin kendisine yardımcı olacak görsel unsurlara gereksinim duyduğunu aktarmışlardır. Bu bağlamda, aşağıda yer alan görüşmeye dair kesitin (sekans) bu düşüncüyü destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

G: Özellikle bir konuyu çok merak ediyorum. WhatsApp ile yazıştığın bir anda hani olur ya ikircikli yani ambivalens duygularını aktarmak durumundasındır ve emojiler belki de böyle anlarda kifayetsiz kalmaktadır. Sen bu gibi durumlarda: "Bu iş emoji ile emoticon ile olacak iş değil!" deyip, telefona sarıldın mı hiç?

K9:O durum çok oluyor evet. Genellikle sinir anında ya da hararetili geçen bir konuşmanın ardından..

G:Yani WatsApp ile oluyor tüm bunlar, sonra görüşmeye mi geçiliyor?

K9.Tabiki de. Sesli iletişime geçiliyor. Bu da iletişimi daha sağlıklı kılıyor (Transkript No: 9, 3/62).

K5 kodu ile nitelendirilen başka bir katılımcı *"Emojilerin yazılı iletişimde size ne tür avantajlar sağladığını düşünüyorsunuz? Örneğin iletişim açısından size zaman kazandırıyor olabilirler mi?"* sorusuna aşağıdaki yanıtı vermiştir:

"Şimdi biriyle yazılı iletişim sağlarken, ee duyguları, hisleri ve mimikleri hiçbir şekilde belli edemezsiniz. Söylemek istediğiniz şeyi konuşurken tonlar var vurgular var, mimikler var, kişi yüzünüze bakıyor ne demek istediğinizi biliyor hani. Kötü bir şey söyleseniz de onu o anlamda söylemediğinizi ses tonunuzdan ve yüzünüzden anlayabiliyor, lakin artık teknolojinin gelişmesi ile birlikte, yazılı iletişim artık içimize girdi yani. Her yerde var. Elimizdeki telefonlar da bile var. Emojiler bu yazılı iletişimi daha kolaylaştırıyor. Daha anlaşılabilir kılıyor" (K5, Transkript No: 9, 2/51).

Katılımcıların tamamı emojilerin yazılı iletişimde kendilerine zaman kazandırdığını dile getirmişlerdir.Kendisine yöneltilen *"Emojilerin yazılı iletişimde*

avantaj sağladığını düşünüyor musun?” sorusuna K2 kodlu katılımcı aşağıda yer aldığı haliyle yanıtlar vermiştir:

K2 zaman çok kazandırıyor yani bir şey yazıyorlar bana. Direkt ya gülücükle smiley ile yani onu geçiştirebiliyorum.

G: Başka bir avantajı var mı bunun iletişim açısından?

K2: Yok ben pek avantaj olarak görmüyorum (Transkript No: 2/34).

K6 olarak anonimleştirdiğimiz bir katılımcı ise emojileri samimiyetin bir göstergesi olarak görmekte ve bunun da ötesinde kişinin kendini ifade etme aracı olarak da değerlendirmektedir. Görüşme sırasında K6 emojilerin yeni kuşak tarafından çok yoğun kullanıldığına dair görüşlerini şu şekilde dile getirmektedir:

G: Bir şey soracağım. Sence emojiler duygu bakımından sözden ya da kelimelerden daha etkili, daha kuvvetli semboller olarak düşünülebilir mi?

K6: Yazı daha önemli benim için. Ama yeni jenerasyon için öyle değil. Onlar tamamen emojiye dayalıdır.

G: Öyle mi? Özellikle lise öğrencileri filan mı?

K6: Evet. Onlar emoji ağırlıklı konuşuyorlar (Transkript No: 4, 2/50).

3.2. Katılımcıların WhatsApp Yazışmalarına Yönelik Algı ve Düşünceleri

Bulgulara göre, katılımcıların biri hariç tümü yazılı iletişimin gündelik hayatlarında telefon görüşmelerine oranla daha büyük bir yer kapladığını ve arkadaş çevresiyle WhatsApp uygulaması aracılığıyla iletişim kurduklarını dile getirmiştir.

WhatsApp uygulamasını düzenli olarak kullandığını belirten K1 kodlu katılımcı kendisine yöneltilen:

Gündelik hayatta sosyal çevrenizle olan iletişimde daha çok telefon görüşmelerini mi yoksa WhatsApp gibi uygulamalar vasıtasıyla yazılı mesajlaşmaları mı tercih edersiniz? sorusuna aşağıdaki yanıtı vermiştir:

“Yani şöyle diyelim şimdi gençler arasında yaşitlarımız arasında WhatsApp ile konuşmak daha avantajlı, çünkü süre kazanıyorsunuz. Ama telefon, bir şey anlatmak istediğimde büyüklere, atıyorum anneye. Bir şey yazdığımda anne görecektir de, duyacaktır onu... Direkt telefon ile konuşuyorsun. Eee yetişkin insanlarla daha çok telefon da konuşuyorsun, ama ee yaşitlarla diyelim mesajlaşıyorsun. Yani WhatsApp daha çok kullanıyorsun” (Transkript No: 1/17).

Araştırma çerçevesinde K9 kodu ile nitelendirilen bir diğer katılımcı yukarıda yer alan düşüncelere paralel olarak şu yanıtları aktarmıştır:

K9: WhatsApp ağır basar.

G: Peki. Annen ve babanla olan iletişimde hangisini kullanırsın?

K9: Telefon görüşmesi.

G: Bunun nedeni nedir?

K9: Uzak olduğu için sesi duymak daha şey.

G: Annenin babanın sesini duymayı mı tercih ediyorsun?

K9: Evet. Yani WatsAppta yazışmaktansa (Transkript No.7, 1/17).

Bazı katılımcıların çevrimiçi yazışmaların gündelik hayatında kapladığı yer ve önemi şu sözlerle ifade ettiği görülmüştür:

G: Sosyal çevren ile iletişim kurarken telefon görüşmelerini mi tercih ediyorsun yoksa WhatsApp gibi birtakım uygulamaları mı? Hangisi daha baskın?

K4: Yazışmak. Yani yazı yazmak daha çok hoşuma gidiyor. Gelen telefonu da açmam genellikle. Öncelikle yazı ile niye aradığını belirttikten sonra.. Öyle açarım ya da açmam.

G: Ah evet anlıyorum.

K4: Öyle bir takıntım var (Transkript No: 8, 1/14)

Alıntıda yer alan ifadelerden de anlaşılacağı üzere katılımcı, telefon görüşmelerine karşı mesafeli bir tutuma sahip olduğunu, bir çağrı aldığında telefona yanıt vermekten çoğunlukla kaçındığını aktarmakta, böyle durumlarda arayan kişinin arama nedenini yazılı olarak öğrendikten sonra görüşmenin yapılıp, yapılamayacağına karar verdiğini belirtmektedir.

Gündelik hayatında yazılı iletişimin telefon görüşmelerine kıyasla daha baskın bir rol oynadığını ve yoğun bir biçimde WhatsApp uygulamasını kullandığını vurgulayan bir katılımcının görüşme esnasında ifade ettiği düşünce kayda değerdir:

“Genelde yazmayı tercih ediyorum. Yazınca da çok fazla zamanım gidiyor. Ortamda konuşulduğunda anı yaşayamıyorum. Kayıplar yaşıyorum onunla ilgili!” (Transkript No: 4, 20).

4. SONUÇ

Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğrenim gören 10 katılımcı (5 kız, 5 erkek) ile derinlemesine görüşme tekniği ile yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilen bilgiler, katılımcıların cep telefonları ile ilk olarak 12 ila 16 yaş aralığında tanıştıklarını, fakat iletişim sistemine sahip ilk akıllı telefonlarını ise genelde lise çağında edindiklerini göstermektedir. Katılımcıların 6'sının ilk akıllı telefonunu lise çağında, 3'ünün üniversitenin ilk yılında, birinin ise ortaokul 8. sınıfta edindiği bilgisine ulaşılmıştır. Bu bilgilerin üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanımına yönelik ülkemizde yapılan ankete dayalı bazı nicel araştırmalar ile büyük oranda örtüşmekte olduğu söylenebilir (Çakır ve Demir, 2014). Öte yandan, katılımcıların sosyal normlara sadık kalma gayreti taşıyabilecekleri, görüşmeler esnasında görüşmecinin beklentilerini karşılayabilmek adına itinalı cevaplar vermiş olabilecekleri de gözden kaçırılmamalıdır. Bu bağlamda, TUIK (2013) verileri cep telefonu kullanımına ortalama başlama yaşının 10 civarında olduğunu vurgulamaktadır.

Bunun dışında, katılımcıların tümünün gündelik hayatlarında WhatsApp uygulamasını kullandığı görülmüştür. Genel tabloya bakıldığında, emojielerin yazılı iletişimde kişiye zaman kazandıran unsurlar olarak değerlendirildiği söylenebilir. İlgili odak grubun neredeyse tamamı emojielerin tam anlamıyla duyguları temsil kabiliyetine muktedir görseller olmadıklarını ifade etmiş, özellikle ikircikli –ambivalens- durumların ve; korku, kaygı, endişe, hüznün, vb. duyguların emojieler tarafından temsil edilebilmesinin güç olacağına işaret etmişlerdir. Bazı katılımcıların insanın çok karmaşık bir varlık olduğunu, belirli kalıplara indirgenemez olduğunu ifade ettikleri görülmüştür (Transkript No:9, 3/79). Katılımcıların neredeyse tamamı ikircikli anlar ve karmaşık duygusal durumlarda ideogramların temsil kabiliyetinin pek olmadığı düşüncesini paylaşmaktadır. Bu durum, yoğun stres ve gerginlik anlarında; emoji, sembol, ya da ideogramların duygulanım düzenleme süreçleri açısından -affectregulation- dilin temel unsurları olan kelimeler kadar işlevsel olamadığı şeklinde de yorumlanabilir. Katılımcıların bazılarının insanın çok karmaşık bir varlık olduğunu, belirli kalıplara indirgenemez olduğunu ifade ettikleri görülmüştür (Transkript No:9, 3/79).

Odak grup, emojielerin daha çok olumlu duyguların aktarılmasında rol oynadıklarını yer yer dile getirmiştir. Dikkat çekici bir diğer sonuç ise, görüşmeye alınan katılımcıların gündelik hayatlarında telefon görüşmelerinin çok az bir yer kapladığı, WhatsApp yazışmalarının ise sosyal iletişimlerinin önemli bir parçası haline geldiğidir.

Son olarak, yazılı iletişimde emoji kullanımı ile ilgili birbirinden farklı düşüncelerin olduğu söylenebilir. Emojilerin kelimelerin yerini almasının iletişime zarar verdiği, dilin bu tür unsurlar ile biçiminin bozulduğu yönünde düşünceler ile beraber emojilerin yazılı iletişimde kullanılmasının iletişimi güçlendirdiğini ve emojilerin iletilerin "ezgisi/tonu" -intonation- olduğunu ve olası anlam kargaşalarını ortadan kaldırdığını savunan tezler de mevcuttur (Collister, 2015). Dikkat çeken bir diğer unsur ise konu güncelliğini korumakta iken ve akıllı telefon kullanımı çok çeşitli yaş aralıklarını kapsayacak bir biçimde sürekli artış gösterirken bu alanda yapılan çalışmaların çok sınırlı oluşu ve mevcut çalışmaların da soruna dolaylı -implicit- yanıtlar sunmasıdır. Bu anlamda yapılacak nicel çalışmaların yanı sıra uzun süreli etnografik ve nitel araştırmalar sayesinde konu ile ilgili daha anlamlı bilgiler elde etmek mümkün olacaktır.

KAYNAKLAR

- Blagdon, Jeff (2013), "How EmojiConqueredThe World", TheVerge, Vox Media, <http://www.theverge.com/2013/3/4/3966140/how-emoji-conquered-the-world> erişim tarihi: 11.10.2017
- Collister, Lauren B. (2015). Emoticonsandsymbolsaren'truininglanguage – they'rerevolutionizing it. TheConversation.
- Çakır, F ve Demir, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Satın AlmaTercihlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* Cilt:29, Sayı:1, Yıl:2014, ss. 213-243.
- DaantjeDerks, Arjan E.R. Bos, JaspervonGrumbkow (2007). Emoticonsandsocialinteraction on the Internet: theimportance of socialcontext. *Computers in Human Behavior*, 23 (2007) 842–849.
- Gökaliiler, E., Saatçioğlu, E. (2016). Reklamlara Yönelik Tüketicilerin Tutumlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, Cilt:19, Sayı:2 ss.63-91.
- Novak, PetraKralji; Smailovic, Jasmina; Sluban, Borut; Mozetic, Igor (2015), "Sentiment of Emojis", *PloS ONE* 10 (12), 1-22. doi:10.1371/journal.pone.0144296
- TUIK (2013). 06-15 Yaş Grubu Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı Ve Medya, 2013. Sayı: 15866 22 Ağustos 2013.
- Yazıcı, T. (2015). Place of InterpersonalCommunication in theInstant Messaging Application: A Study on CollegeStudentsRelatingTotheWhatsappApplicatons. *International Journal of Social SciencesandEducationResearch*, 1 (4), 1334-1356.

EK-1: KATILIMCILAR İLE GÖRÜŞMELERDE YÖNELTİLEN SORULAR

1. İlk akıllı telefonunuza kaç yaşında sahip oldunuz?
2. WhatsApp uygulamasını kullanıyor musunuz? Eğer evet ise ne kadar süredir?
3. Gündelik hayatta sosyal çevrenizle olan iletişimde daha çok telefon görüşmelerini mi yoksa WhatsApp gibi araçlar vasıtasıyla yazılı mesajlaşmaları mı tercih edersiniz?
4. Anne ve babanız ile gündelik iletişimde telefon görüşmelerini mi yoksa mesajlaşmaları mı tercih ediyorsunuz?
5. Gündelik hayatta arkadaşlarınız ile olan iletişiminizde telefon görüşmelerini mi yoksa mesajlaşmaları mı tercih ediyorsunuz?
6. Online yazılı iletişimde “emoji” ya da “emoticon” olarak adlandırdığımız ideogramları kullanıyor musunuz?
7. Emojilerin yazılı iletişimde size ne tür avantajlar sağladığını düşünüyorsunuz? Örneğin iletişim açısından size zaman kazandırıyor olabilirler mi?
8. Emojiler, duygu ve düşüncelerinizi ifade etmede yeterli görseller midir? Emojiler ile ilgili olumsuz düşünceleriniz var mı? Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?
9. Kendinizi telefon ile görüşme yaparken mi yoksa whatsapp ile yazışmalar yaparken mi daha rahat hissediyorsunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
10. Emojilerin özellikle duygusal açıdan sözden, ya da kelimelerden daha etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Size göre emojiler ne tür duygusal durumu tasvir etmeye yetiyor mu? Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?